

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּנִקּוּד מְלֵא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעִבּוּר הַסִּידִי בְּרִכְלֵב תַּלְמוּדֵי הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמוֹדִים עַל פִּי הַדְרָכַת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲר"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ה ע"ו)

מִסְכַּת בְּרָכוֹת דְּפִים כ"ה – ל"א

לְמוֹד לְיָמֵי שְׁבוּעַת פְּרִשְׁתַּת בְּמַדְבָּר

י"ח אָיִיר – כ"ד אָיִיר

שְׁנַת תשע"ד

יום ראשון – י"ח אייר

[דף כ"ה ע"א]

אמר רבי חנינא: בראשונה היו משפחות עומדות, ואבלים עוברין. משרבה תחרות בציפורין – התקין רבי יוסי בן חלפתא: שיחו משפחות עוברות, והאבלים עומדים. אמר רבי שמעון דתוספתא: חזרו הדברים ליושנן.

הלכה ג'

מתני' נשים ועבדים וקטנים – פטורין מקריאת שמע ומן התפילין, וחיבין בתפלה ובמזוזה ובברכת המזון.

גמרא נשים מניין? (דברים יא) ולמדתם אותם את בניכם. את בניכם – ולא את בנותיכם.

עבדים מניין? שנאמר (דברים ו): שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד – אֵת שְׂאִין לוֹ אֶדוֹן אֵלָּא תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. יֵצֵא הָעֶבֶד שֵׁישׁ לוֹ אֶדוֹן אַחֵר.

קטנים מניין? (שמות יג) לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ – בְּשַׁעַר שֶׁהוּא תְּדִיר בָּהּ.

והיבין בתפילה, כדי שיהא כל אחד ואחד מבקש רחמים על עצמו.

ובמזוזה, דכתיב (דברים ו): וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

וברכת המזון, דכתיב (דברים ח): וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ.

תמן תנינן: כל מצות עשה שהזמן גרמא – אנשים חייבים, והנשים פטורות. וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא – אחד אנשים ואחד נשים חייבין. אי זהו מצות עשה שהזמן גרמא? כגון: סוכה, לולב, שופר, ותפילין.

ואי זו היא מצות עשה שאין הזמן גרמא? כגון: אבדה, ושילוח
הקז, מעקה, וציצית. רבי שמעון פוטר את הנשים ממצות
ציצית, שהיא מצות עשה שהזמן גרמא.

[דף כ"ה ע"ב]

שהרי בסות לילה פטור מן הציצית.

אמר רבי לויא: טעמון דרבנן, שכן אם היתה מיוחדת לו ליום
וללילה – שהיא חייבת בציצית.

תני: כל מצות שאדם פטור – אדם מוציא את הרבים ידי חובתו,
חוץ מברכת המזון. והא דתנינן: כל שאינו חייב בדבר – אין
מוציא את הרבים ידי חובתו, הא אם היה חייב אפילו אם יצא,
מוציא!

אמר רבי לויא: שגייא היא ברכת המזון דכתיב בה (דברים ח):
ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך. מי שאכל – הוא יברך!

רבי יוסי ורבי יודא בן פזי הוו מתיבין, אמרו: לא מסתברא
בקריאת שמע שיהא כל אחד ואחד משנן בפיו! לא מסתברא
בתפילה שיהא כל אחד ואחד מבקש רחמים על עצמו!

מה בין סופה ומה בין לולב? סופה – אינה טעונה ברכה אלא
לילי יום טוב תראשון בלבד. לולב – טעון ברכה כל שבעה.

רבי יוסי ורבי אחא הוו יתבין אמרין: מה בין סופה ומה בין
לולב? סופה – נוהגת בלילות ובכמים. לולב – אינו נוהג אלא
ביום.

התיב רבי יעקב דרומיא: הרי תלמוד תורה נוהג בלילות בכמים.
מיי כדון? סופה – איפשר לה ליבטל, תלמוד תורה – איפשר לו
שלא ליבטל?

תני: אבל אמרו: אשה מברכת לבעלה, ועבד מברך לרבו, וקטן
לאביו.

לא בן אמר רבי אחא בשם רבי יוסי בי רבי נהוראי: כל שאמרו
בקטן, כדי לחנכו! תיפתר: בעונה אחריון אמן, כיי דתנינן תפון:
מי שתיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו –

יוֹם שְׁנֵי – י"ט אֲיִר

[דף כ"ז ע"א]

עוֹנֵה אַחֲרֵיהֶן מִה שֶׁהֵן אוֹמְרִין, וְתִהְיֶה לוֹ מְאִירָה. אֲכַל אָמְרוּ:
תְּבוֹא מְאִירָה לְבֵן עֲשָׂרִים, שֶׁצָּרִיךְ לְבֵן עֲשָׂר.

הַלְכָה ד'

מתני' בעל קרי מְהַרְהַר בְּלִבּוֹ וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, לֹא לְפָנֶיהָ וְלֹא
לְאַחֲרֵיהָ. וְעַל הַמְזוּז – מְבָרֵךְ לְאַחֲרֵיהָ וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאַחֲרֵיהָ.

גמרא מהו מְהַרְהַר? בְּרַכּוֹת.

מִתְנִיתָא – בְּמָקוֹם שֶׁאֵין מַיִם, וּבְרַבִּי מְאִיר. דִּתְנִי: בְּעַל קְרִי שֶׁאֵין
לוֹ מַיִם לְטָבוֹל – הָרִי זֶה קוֹרָא אֶת שְׁמַע וְאֵינוֹ מְשַׁמֵּיעַ לְאָזְנוֹ,
וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ לֹא לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֵיהָ; דְּבַרִּי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמַיִם
אוֹמְרִים: קוֹרָא אֶת שְׁמַע וּמְשַׁמֵּיעַ לְאָזְנוֹ, וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאַחֲרֵיהָ.

תני: בעל קרי חולה שנפלו עליו תשעת קבין מים, וטהור שנפלו על ראשו ועל רגבו שלשה לוגין מים שאובים – טהור לעצמו, אבל אינו מוציא את הרבים ידי חובתן עד שיבא בארבעים סאה. רבי יהודה אומר: ארבעים סאה מכל מקום.

רבי יעקב בר אחא, רבי יסא בשם רבי יהושע בן לוי: אין קרי אלא מתשמיש המיטה. רב הונא אומר: ואפילו ראה את עצמו נאות בחלום. הוון בעיין מימר: ובלבד מאשה. רבי יונה ורבי יוסי תרויהוון אמרין: ואפילו מדבר אחר.

תמן תנינן: יום הכיפורים – אסור באכילה ושתיה, וברחיצה, וסיכה, ובנגעילת הסנדל, ובתשמיש המיטה. ותני עלה: בעלי קריין – טובלין בדרך בצינעה ביום הכיפורים. ולית הדא פליגא על רבי יהושע בן לוי, דרבי יהושע בן לוי אומר: אין קרי אלא מתשמיש המיטה! פתר לה: בששימש מטתו מבעוד יום, ושכח ולא טבל.

והתני: מעשה בירבי יוסי בן חלפתא שראו אותו טובל בצינעה ביום הכיפורים,

[דף כ"ז ע"ב]

אית לך מימר על אותו הגוף הקדוש בשוכח? אמר רבי יעקב בר אבון: כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא שלא יהו ישראל בתרנגולין הללו, משמש מיטתו ועולה ויורד ואוכל.

רבי חנינא הוה עבר על תרעי דימוסין בקריצתא, ואמר: מה טובלי שחרית עושין פה, ייזלון ויתנון! בההיא דצפרא הוה אמר: מאן דאית ליה עבידא, ייזול ועבד.

מהו לתרהר בבית הכפא? חזקיה אמר: מותר. רבי יסא אמר: אסור. אמר רבי זעירא: כל סבר קשי דהוה לי – תמן סבירתיה.

אמר רבי אלעזר בר שמעון: כל ההוא סברא קשיא דטבול יום – תמן סבירתיה. רבי אחא בשם תנחום בירבי חייא: ביומוי רבי יהושע בן לוי ביקשו לעקור את הטבילה הזאת מפני נשי הגליל שהיו נעקרות מפני הצינה. אמר להן רבי יהושע בן לוי: דבר שהוא גודר את ישראל מן העבירה – אתם מבקשים לעקור אותו? מהו גודר ישראל מן העבירה? מעשה בשומר פרמים אחד שבא להיזקק עם אשת איש. עד שהן מתקינין להן מקום איכן הן טובלין, עברו העוברין והשבין ובטלה העבירה.

מעשה באחד שבא להיזקק עם שפחתו של רבי, אמרה לו: אם אין גבירתי טובלת, איני טובלת. אמר לה: ולא כבהמה את? אמרה לו: ולא שמעת בבא על הבהמה שהוא נמקל! שנאמר (שמות כב) **כל שכב עם בהמה מות יומת!**

אמר רבי תיבא בר ווה: כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא מפני תלמוד, שאם אתה אומר לו שהוא מותר, אף הוא אומר אני אלו ואעשה צרכי ובא ושונה כל צורפו. ומתוך שאתה אומר: אסור הוא – בא ושונה כל צורפו.

תמן אמרין: אפילו לשמוע דברי תורה – אסור. אמר רבי יודה בר טיטוס, רבי אחא בשם רבי אלעזר: בפתילה [פתחילה] (שמות יט) והיו נכנים ליום השלישי אל תגשו אל אשה.

תני: זבין וזבות, גדות ויולדות – קורין בתורה, ושניין מדרש והלכות והגדות. ובעל קרי – אסור בכולן.

רבי אבא בר אחא בשם רבי: שונה הלכות ואינו שונה הגדות. תני בשם רבי יוסי: שונה הלכות רגילות, ובלבד שלא יציע את המושנה. אית דבעי מימר: ובלבד שלא יזכיר אזפרות.

רבי זְעִירָא בְּעֵי קוּמוּזֵי רַבֵּי יִסָּא: לִית רַבֵּי פִּשְׁט בֵּי? עִם רַבֵּי בֵּין פִּירְקִיא בְּלִילִיא? אָמַר לֵיהּ: אֵין.

רבי חֵיִיא בַר אַבָּא פִּשְׁט עִם רַבֵּי נַחֲמִיָּה בְּרִיה פִּירְקִיָּה בְּלִילִיא. בְּחַיִּיא צְפָרָא תְּנָה מַר: מָה דְאִית לֵיהּ עֲבִידָא יִיזִיל וַיַּעֲבִיד.

מַעֲשָׂה בְּאַחַד שְׁעָמַד לְקָרוֹת בְּתוֹרָה בְּנִצְיָבִין. בֵּיוֹן שְׁחֻגִיעַ לְהַזְכָּרָה – הִתְחִיל מְנַמְנֵם בָּהּ. אָמַר לֹא רַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה: פִּתַּח פִּיד וַיֵּאִירוּ דְבָרֶיהּ, שְׂאִין דְּבָרֵי תוֹרָה מְקַבְּלִין טוּמְאַה!

אָמַר רַבֵּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא: וְנַחֲמִין תַּפְּזֵן פְּרַבֵּי אֶלְעָאי בְּרֵאשִׁית חֲגוּ, וְכַרְבֵּי יֵאשְׁיָה בְּכֻלָּאי הַפָּרֶם, וְכַרְבֵּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא בְּבַעֲלֵי קָרְיִין.

פְּרַבֵּי אֶלְעָאי בְּרֵאשִׁית חֲגוּ, דְּתַנָּא: רַבֵּי אֶלְעָאי אָמַר: אֵין רֵאשִׁית חֲגוּ אֶלָּא בְּאַרְזֵי.

פְּרַבֵּי יֵאשְׁיָה בְּכֻלָּאִים, דְּתַנָּי: רַבֵּי יֵאשְׁיָה אָמַר: לְעוֹלָם אֵינוּ חֵיִיב עַד שְׁיִזְרַע חֲטָה וּשְׁעוֹרָה וְחֻרְצָן בְּמַפּוֹלַת יָד.

פְּרַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה בְּבַעֲלֵי קָרְיִין, דְּתַנָּי: רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: אֵין דְּבָרֵי תוֹרָה מְקַבְּלִין טוּמְאַה.

רבי יוסי בר חלפתא תוה אתי באיסמטא בליליא, ותוה תמרא
 מהלך בתריה על חד בית שיח. אמר ליה ההוא גברא: בעי
 מסחי. אמר ליה: לא תסבן נפשך. אמר ליה: מן נדה ומן אשת
 איש ההוא גברא בעי למיסחי. אפילו בן אמר ליה: לא תסבן
 בנפשך. פיון דלא שמע ליה. אמר ליה: ייחות ההוא גברא ולא
 יסוק, וכן תוות ליה. רבי יוסי בן יוסי תוה אתי

[דף כ"ז ע"א]

באיילפא, תמא חד קטר גרמיה בתבלא מיחות ומיסחי. אמר ליה:
 לא תסבן בנפשך. אמר ליה ההוא: מיכל בעינא. אמר ליה: אכיל.
 תהוא גברא בעי מישתה. אמר ליה: שתי.

פיון דמטון ללמינה, אמר ליה: תפון לא שרית לך אלא בגין
 סכנתא דנפשא, ברם תכא אסור לתהוא גברא למיטעם כלום עד
 שעתא דיסחי.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי: שְׁמַעְתִּי שְׁמֻקִּילִין וּמַחְמִירִין בָּהּ, וְכָל הַמַּחְמִיר בָּהּ – מְאָרִיךְ יָמִים בְּטוֹבָתָהּ. מְקִילִין בָּהּ – לְרַחוּץ בְּמִים שְׂאוּבִין, מַחְמִירִין בָּהּ – לְטָבֹל בְּמִים חַיִּים.

הַלְכָה ה'

מתני' הָיָה עוֹמֵד בַּתְּפִלָּה וְנִזְכַּר שֶׁהוּא כְּעַל קָרִי – לֹא יִפְסִיק, אֲלֵא יִקְצֹר. יָרַד לְטָבֹל, אִם יָכוֹל לְעֹלוֹת וּלְהִתְכַּפֵּסוֹת וְלִקְרוֹת עַד שֶׁלֹּא תִּגַּץ הַחֲמָה, יַעֲלֶה וְיִתְכַּפֵּס וְיִקְרָא. וְאִם לֹא – יִתְכַּפֵּס בְּמִים וְיִקְרָא.

לֹא יִתְכַּפֵּס לֹא בְּמִים הָרְעִים, וְלֹא בְּמֵי הַמְּשֻׁרָה, עַד שֶׁיִּטְוִיל לְתוֹכָן מַיִם. וְכַמָּה יִרְחִיק מֵהֶן וּמֵן הַצּוֹאֵה? אַרְבַּע אַמּוֹת.

גמרא מִתְּנִיתָא – בְּרַבִּים. אֲבָל בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ – יִפְסִיק, וּכְרַבִּי מְאִיר. בְּרַם בְּרַבִּי יְהוּדָה, אֲפִילוּ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ – אֵינוֹ מִפְּסִיק.

כְּשֶׁאֵין לוֹ מַיִם לְטָבֹל. אֲבָל יֵשׁ לוֹ מַיִם לְטָבֹל – אַף רַבִּי יְהוּדָה מוֹדֵה שֶׁהוּא מִפְּסִיק.

חולה ששימש מיפתו, אמר רבי אמי: אם הוא גרם לעצמו –
 יטבול וימות. ואם באונס – אין מטריחים עליו.

רבי חגי בשם רבי אבא בר זבדי: בין כד ובין כד – אין מטריחים
 עליו.

חולה מרגיל – צריך תשעה קבין. בריא מרגיל – צריך ארבעים
 סאה. חולה מאונס – אין מטריחים עליו. בריא מאונס – צריך
 תשעה קבין.

רבי זבדי בריה דרבי יעקב בר זבדי בשם רבי יונה: עיר
 שפועינה רחוק – הרי זה קורא את שמע ויורד וטבול ועולה
 ומתפלל. אם הוא אדם מסוים – עשו אותו פמעין רחוק.

פיסקא. ואם לאו, יתבשה במים ויקרא. מתניתא – בעבורים.
 אבל בצלולין – אסור. ואם הוא יכול לעבור ברגליו – יעבור.

תני: מרחיקים מצואת אדם ארבע אמות, ומצואת כלבים ארבע
 אמות. ובשעה שהוא נותן לעורות.

רבי ירמיה בשם רבי זעורה, גבילה שנסרחה – צריך להרחיק
 ממנה ארבע אמות.

אמר רבי אבינא: ומתניתא אמרה בן: וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות. אמר רבי אמי אמר רבי שמאי: תפתר במשרה של פובסין. אמר ליה רבי מנא:

[דף כ"ז ע"ב]

אם במשרה של פובסין, הא תנינן: לא בפנים הרעים ולא במי המשרה!

תני: קטן שהוא יכול לאכול בזית דגן – פורשים מצואתו וממימי רגליו ארבע אמות. ואם אינו יכול לאכול בזית דגן – אין פורשים לא מצואתו ולא ממימי רגליו ארבע אמות.

בעון קומי רבי אבוח: מפני מה פורשים מצואתו וממימי רגליו ארבע אמות? אמר לון: מפני שמחשבותיו רעות. אמרין ליה: ולא קטן הוא? אמר לון: ולא פתיב (בראשית ח) **בי יצר לב האדם רע מנעריו**. אמר רבי יודן: **מנעריו פתיב**, משעה שהוא ננער ויוצא לעולם.

רבי יוסי בר חנינא אמר: מרהיקין מגללי בהמה ארבע אמות. רבי שמואל בר רב יצחק אמר: ברפים, ובלבד בשל חמור. רבי

תניא בר אבא אמר: בְּבֵא מִן הַדְּרֵךְ. לוי אמר: מִרְחִיקִין מִצְוֹת
 חֲזִיר אַרְבַּע אַמּוֹת. וְתַנִּי בֵּן: מִרְחִיקִין מִצְוֹת חֲזִיר אַרְבַּע אַמּוֹת.
 וּמִצְוֹת הַנְּמִייה אַרְבַּע אַמּוֹת. וּמִצְוֹת הַתְּרַנְגוּלִין אַרְבַּע אַמּוֹת.
 רַבִּי יוֹסֵי בֶר אֲבוֹן בְּשֵׁם רַבִּי חוּנָּא: וּבְלֶבֶד בְּאֲדוּמִים.

תַּנִּי: מִרְחִיקִין מֵרִיחַ רַע אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רַבִּי אַמִּי: מִסּוּף רִיחַ
 רַע – אַרְבַּע אַמּוֹת. הֲדָא דְאָמַר: לְאַחֲרֵיו. אָבֵל לְפָנָיו – עַד מְקוֹם
 שְׁעֵינָיו רוֹאֵת אוֹתוֹ.

בְּהֲדָא רַבִּי לֵיָא וְחֲבֵרָא הָווּ יְתִבִּין קוּמִי פּוֹנְדִקְיָא בְּרַמְשָׂא, אָמַרִין:
 מַהוּ מֵימַר מִילָיא דְאֹרִיתָא? אָמַר לוֹן: מִכִּיּוֹן דְאֵילוּ הָוָה בִּימְמָא
 תּוֹינָן חֲמִיין מַה קוּמִינָן, בְּרַם בְּדוֹן – אָסוּר.

תַּנִּי: גֵּרַף אֶחָד שֶׁל רַעִי, וְאֶחָד שֶׁל מַיִם – צְרִיף לְהִרְחִיק מִמֶּנּוּ
 אַרְבַּע אַמּוֹת. וְשֶׁלְפָנָי הַמַּטָּה, נָתַן לְתוֹכוֹ מַיִם כֹּל שֶׁהוּא – יִקְרָא.
 וְאִם לָאו – אֵל יִקְרָא. רַבִּי זְבַאי אָמַר: נָתַן לְתוֹכוֹ רְבִיעִית מַיִם –
 יִקְרָא. וְאִם לָאו – אֵל יִקְרָא.

וּמַהוּ בְּדֵי רְבִיעִית? רְבִיעִית בְּתוֹךְ רְבִיעִית. אֶחָד כְּלֵי קַטָּן וְאֶחָד
 כְּלֵי גְדוֹל.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: של אחר המיטה - יקרא, ושלפני המיטה - לא יקרא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אפילו טריקלין עשר על עשר - לא יקרא עד שיכסנו או עד שיניחנו תחת המיטה.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי חייה בר ווא: הורי רבי חנינה תרתיה כהדא דרבי שמעון בן אלעזר.

רבי בגימן בר יפת בשם רבי יוחנן: צואה כל שהוא - מכבליה ברוק.

רבי זעירא, רבי יעקב בר זבדי הוו יתבין, חמוץ ציאתה, קם רבי יעקב בר זבדי רקק עלה. אמר ליה רבי זעירא: מן ימא לטינגא.

תיבה שהיא מליאה ספרים - נותנה מראשיתי המיטה, ואינו נותנה מרגלות המיטה. רבי אבון בשם רבי הונא: והוא שתהא המיטה גבוהה עשרה טפחים. ובלבד שלא יהו חבלי המיטה נוגעין בתיבה.

הורי רבי יסא במקומיה דרבי שמואל בר רב יצחק, כהדא דרבי הונא.

לא ישמש אדם מיטתו וספר תורה עמו בבית. רבי ירמיה בשם רבי אבהו: אם היה כרוך במטה, או שתיה נתון בחלון שהוא גבוה עשרה מפותים – מותר.

רבי יהושע בן לוי: עושה לו

יום רביעי – כ"א אייר

[דף כ"ה ע"א]

ביליון.

לא ישב אדם על גבי ספסל שספר תורה נתון עליו.

מעשה ברבי אלעזר שתיה יושב על גבי ספסל שספר תורה נתון עליו, והרתיע מלפניו כמרתיע מלפני חננלש.

אם היה נתון על גבי דבר אחר – מותר. עד היכן? רבי אבא בשם רבי חונא: טפה. רבי ירמיה בשם רבי זעירא: אפילו כל שהוא.

דייסקי שהיא מליאה ספרים, או שהיו בתוכה עצמות המת – הרי זה מפשילן מאחוריו ורוכב.

תפילין, תולה אותן מראשות המיטה ואינו תולה אותם מרגלות המיטה. רבי שמואל, רבי אבהו, רבי אלעזר בשם רבי חנינא: רבי היה תולה את התפילין במראשות המיטה.

רבי חזקיה בשם רבי אבהו: ובלבד דלא יעביד כהדין דייקלא. אלא: תפילין מלמעלן, ורצועות מלמטן.

תנא רבי הלפתא בן שאול: העמיש בתפילתו – סימן רע לו. הדיא דאת אמר: מלמטה. אבל מלמעלה – לא.

אתיא דמר רבי חנינא, אני ראיתי את רבי מפקק ומעמיש ונותן ידיו על פיו. אבל לא רוקק. רבי יוחנן אמר: אפילו רוקק, כדי שיהא כוסו נקי. לפניו – אסור, לאחוריו – מותר. לימינו – אסור, לשמאלו – מותר. הדיא הוא דכתוב (תהלים צא): **יפל מצדך אלהי.** כל עמא מודיי בההין דרקק איצטלין – דהוא אסור.

רבי יהושע בן לוי אמר: הרוקק בבית הכנסת – פרוקק בכבת עיניו. רבי יונה רוקק, ושויף.

רבי ירמיה, רבי שמואל בר הלפתא בשם רבי אדא בר אבהו:
המתפלל אל ירוק – עד שיהלך ארבע אמות. אמר רבי יוסי בי
רבי אבון: וכן הרוקק אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות.

תני: המתפלל אל יטיל את המים עד שיהלך ארבע אמות. וכן
המטיל מים אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות. אמר רבי יעקב
בר אחא: לא סוף דבר עד שיהלך ארבע אמות, אלא אפילו שהא
פדי הילוף ארבע אמות. אמר רבי אמי: אם אומר אתה: "עד
שיהלך ארבע אמות יהא אסור" – אני אומר: אחר בא והטיל
שם!

רבי אבא בשם רב: צואה – עד שתיכש בעצם. מים – כל זמן
שהן מטפיהין. גניבא אמר: מים – כל זמן שרישומן ניבר. שמואל
אמר: עד שיקרמו פניה. שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן: עד
שיקרמו פניה.

רבי ירמיה, רבי זעירא בשם רב: צואה אפילו עשויה בעצם –
אסורה. שמואל אמר: עד שיקרמו פניה. שמעון בר ווא אמר
בשם רבי יוחנן: עד שיקרמו פניה.

ב _____ שְׁעוּרִים יוֹמִיִּים לִיְמֵי שְׁבוּעַת פְּרִשְׁת בַּמַּדְבָּר תִּשְׁעִיד

אָמַר הַזְּקֵנָה: רַבִּי אָבָא מִחֲמִיר בְּמִים יוֹתֵר מִן הַצֹּאֵה? אָמַר לִיה
רַבִּי מְנָא: מִן הָדָא דִּגְנִיבָא!

אָמַר לִיה: אָפִילוּ עֲשׂוּיָה בְּעֶצֶם – אָסוּרָה, מִפְּנֵי שְׁמוֹשְׁמֹשָׁה קָיִים,
מִים – אֵין מִשְׁמֹשָׁה קָיִים.

הַלְכָה ו'

מִתְנִי' זָב שְׂרָאָה קָרִי, וְנִדְהָ שְׁפֻלְטָה שְׁכַבְת זָרַע,

[דף כ"ח ע"ב]

וְהַמְשֻׁמֶשֶׁת שְׂרָאָתָה נִדְהָ – צְרִיכִים טְבִילָה. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

גמרא עַד בְּדוֹן זָב שְׂרָאָה קָרִי. וְאָפִילוּ קָרִי שְׂרָאָה זוֹב, מוֹעִיל
הוּא שְׁהוּא טוֹבֵל? נִשְׁמַעְנָא מִן הָדָא: הַמְשֻׁמֶשֶׁת שְׂרָאָתָה נִדְהָ –
צְרִיכָה טְבִילָה.

וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר. מַאי טַעְמָא דְרַבִּי יְהוּדָה? מִשּׁוּם מַה מוֹעִיל
הוּא שְׁהוּא טוֹבֵל? אִו שְׂאֵין שֵׁם לְטוֹמְאָה קִלְהָ אֶצֶל טוֹמְאָה
חֲמוּרָה. מַה נִּפְיָק מִבִּינֵיהוֹן? רָאָה קָרִי. אֵין תִּימַר מַה מוֹעִיל
שְׁהוּא טוֹבֵל – מוֹעִיל הוּא! הָוִי: לִית טַעְמָא

יום חמישי – כ"ב אייר

[דף כ"ט ע"א]

דלא משום שאין שם לטומאה קלה אצל טומאת חמורה.

עד כדון בשבאת לו טומאה קלה לבסוף. אפילו באת לו טומאה חמורה לבסוף?

נשמענא מן תדא: והמשמשת שראתה נדה – צריכה טבילה. ורבי יהודה פוטר. תדא אמרה: היא תדא, היא תדא.

תדרן עלך מי שמתו

פָּרָק רְבִיעִי

הַלְכָה א'

מתני' תְּפִילַת הַשַּׁחַר – עַד חֲצוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד אַרְבַּע שְׁעוֹת. תְּפִילַת הַמִּנְחָה – עַד הָעֶרֶב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד פְּלֹג הַמִּנְחָה.

תְּפִילַת הָעֶרֶב אֵין לָהּ קָבַע. וְשָׁל מוֹסָפִים – כָּל הַיּוֹם.

גמרא כְּתִיב (דברים יא): **לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם. וְכִי יֵשׁ**

[דף כ"ט ע"ב]

עֲבוּדָה בְּלִבְךָ וְאִיזוֹ? זֶה תְּפִילָתוֹ! וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דניאל ו): **אֱלֹהֶיךָ דֵּי אַנְתָּ פִּלַח לֵיה בְּתַדִּירָא הוּא יְשִׁיבִינְךָ. וְכִי יֵשׁ פּוֹלְחָן בְּבַבְלָא? וְאִיזוֹ? זֶה תְּפִילָתוֹ.**

יְכוּל יִהְיֶה מִתְּפִלָּל שְׁלִשְׁתָּן כְּאַחַת? פִּירֵשׁ בְּדִנְיָאֵל (שם): **וְזַמְנִין תְּלַתָּה בְּיוֹמָא הוּא פִּרְךָ עַל בְּרוּכְהֵי וְגו'.**

יכול יהא מתפלל לכל רוח שירצה? תלמוד לומר (שם): **וכיון פתיחן לה בעליתה נגד ירושלם.**

יכול משבאו לגולה בן? תלמוד לומר (שם): **כל קבל די הוא עבד מן קדמת דנה.**

יכול יהא מתפלל שלשתן בכל שעה שירצה? כבר פירש דוד (תהילים נה): **ערב ובקר וצהרים וגו'.**

יכול יהא מגביה קולו ומתפלל? פירש בחנה (שמואל א, א) **וחנה היא מדברת על לבה.** יכול יהא מהרהר בלב? תלמוד לומר: **רק שפתיה נעות.** הא ביצד? מרחיש בשפתיותיו.

אמר רבי יוסי בר חנינא: מן הפסוק הזה אתה למד ארבעה דברים: **וחנה היא מדברת על לבה** – מכאן: שהתפילה צריכה פיונה. **רק שפתיה נעות** – מכאן: שהוא צריך להרחיש בשפתיותיו. **וקולה לא ישמע** – מכאן: שלא יגביה אדם את קולו ויתפלל. **ויחשבה עלי לשכרה** – מכאן: שהשיכור אסור להתפלל.

מילתיה דחנן בר אבא פליגא! דחנן בר אבא אמר לחבריא: נימר
לכון מילתא מטבתא דחמית לרב עבדי, ואמריה קומי דשמואל
וקם ונשקי על פומי. "ברוך אתה" – שוחה. בא להזכיר את השם
– זוקף. שמואל אמר: ואנא אמרית מעמא, ה' זוקף בפופים.

אמר רבי אמי: לא מסתברא! דלא אמר אלא (מלאכי ב, ה): מפני
שמי נחת הוא. אמר רבי אבין: אלו תהו כתיב בשמי נחת הוא
– תהו יאות. לית כתיב אלא: מפני שמי נחת הוא, קודם עד
שלא הזכיר את השם – כבר נחת הוא.

רבי אבא בר זבדי – מצלי בקלא. רבי יונה בד תהו מצלי
בכנישתא – תהו מצלי בלחישתא. וכד תהו מצלי גו בייתיה – תהו
מצלי בקלא עד דילפון בני בייתיה צלותיה מיניה. אמר רבי
מנא: ובני בייתיה דאבא – ילפי צלותא מיניה.

ומאיכן למדו שלש תפילות? רבי שמואל בר נחמני אמר: כנגד ג'
פעמים שהיום משתנה על הכריות.

בשחר צריך לאדם לומר: מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי
שהוצאתני מאפלה לאורה.

במנחה צריך אדם לומר: מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי
 בשם שזכיתני לראות החמה במזרח, כך זכיתני לראות במערב.

בערב צריך לומר: יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, בשם
 שהייתי באפילה וחוצאתני לאורה, כך תוציאני מאפילה לאורה.

רבי יהושע בן לוי אמר: תפילות – מאבות למדום. תפילת השחר
 – מאברהם אבינו, (בראשית יט) וישכם אברהם בבקר אל המקום
 אשר עמד שם את פני ה'. ואין עמידה אלא תפילה, כמה
 דתימר (תהלים קו): ויעמד פינחס ויפלל.

תפילת המנחה – מיצחק אבינו, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח
 בשדה. ואין שיחה אלא תפילה, כמה דאת אמר (תהלים קב):
 תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו.

תפילת הערב – מיעקב אבינו, (בראשית כח) ויפגע במקום וילן
 שם. ואין פגיעה אלא תפילה, כמה דתימר (ירמיה כז): יפגעו נא
 בה' צבאות. ואומר (ירמיה ז): אל תשא בעדם רנה ותפלה ואל
 תפגע בי.

וּרְבִנָּן אָמְרִי: תְּפִילּוֹת – מִתְּמִידִין גְּמָרוּ. תְּפִילַת הַשַּׁחַר – מִתְּמִיד
שָׁל שַׁחַר, (בְּמַדְבַּר כח) אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר.

תְּפִילַת הַמְּנַחָה – מִתְּמִיד שָׁל בֵּין הָעֲרֵבִים, (שם) וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

תְּפִילַת הָעֶרֶב – לֹא מֵצֵאוּ בְּמָה לְתִלּוֹתָהּ וְשָׁנוּ אוֹתָהּ סֶתֶם. הָדָא
הִיא דְתַנְיָנָן: תְּפִילַת הָעֶרֶב – אִין לָהּ קִבְעָה. וְשָׁל מוֹסְפִין – כָּל
הַיּוֹם.

אָמַר רַבִּי תַנְהוּמָא: עוֹד הִיא קִבְעוּ אוֹתָהּ – כְּנֶגֶד אִיבּוּל אִיבָרִים
וּפְדָרִים שְׁהִיוּ מִתְּאֲבָלִין עַל גְּבֵי הַמְּזֻבָּח כָּל הַלַּיְלָה.

מִדְּבַרֵי תוֹרָה לְמַד רַבִּי יְהוּדָה. דְתַנִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ
וְנָמָס (שְׁמוֹת טו) – בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת. אֵתָהּ אוֹמֵר

יום ששני – כ"ג אייר

[דף ל' ע"א]

בארבע שעות, או אינו אלא בשש שעות? בשהוא אומר (בראשית יח): **בחס היום**, הרי שש שעות אמור. הא מה אני מקיים **וחם השמש ונמס**? בארבע שעות. ואת הריש (שמות טז) **בבקר בבקר**. מה **בבוקר** שנאמר להלן – בארבע שעות, אף **בבקר** שנאמר כאן – בארבע שעות.

בארבע שעות – שמשא חמין וטולא קריר. בשית שעות – שמשא חמין וטולא חמין. אמר רבי תנחומא: מהו **בחס היום**? בשעה שאין צל לכל ברייה.

רבי יסא מצלי בתלת שעות. רבי חייא בר ווא מצלי בתלת שעות. רבי ברכיה חמוניה קרי קרית שמע ומצלי בתר תלת שעות. והא

תנינן: הקורא מיכן ואילך - לא הפסיד באדם שהוא קורא
בתורה! נימר: כבר קיבל מלכות שמים בעונתה.

אי מעדות למד רבי יודה. דמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן
לוי: בימי מלכות יון היו משלשלין להן שתי קופות של זהב, והיו
מעלין להן שני מליים. פעם אחת שילשלו להן שתי קופות של
זהב והיו מעלין להן שני גדיים.

באותה שעה האיר הקדוש ברוך הוא עיניהם ומצאו שני מליים
מבוקרים בלישבת המלאים. על אותה שעה העיד רבי יודה בר
בבא על תמיד של שחר - שקרב בארבע שעות.

אמר רבי לוי: אף בימי מלכות רשעה הזאת היו משלשלין להן
שתי קופות של זהב והיו מעלין להם שני כבשים. ובסוף שלשלו
להן שתי קופות של זהב והעלו להם שני חזירים. לא הספיקו
להגיע לחצי חומה עד שנעץ החזיר בחומה ונדעעעה החומה,
וקפיץ ארבעים פרסה מארץ ישראל. באותה שעה גרמו העונות
ובטל התמיד והרב הבית.

מה טעמו דרבנן? שנים ליום – הלוק את היום. טעמו דרבי יהודה, שנים ליום – חובה ליום.

שנים ליום – שני פרקליטין ליום. שנים ליום – שתהא שחיטתן לשם היום.

שנים ליום – שתהא שחיטתן כנגד היום. הדיא היא דתנינן תמן: תמיד של שחר – הנה נשחט על קרן מערבית צפונית על טבעת שניה כנגד היום. ושל בין הערבים – הנה נשחט על קרן צפונית מזרחית על טבעת שניה, כנגד היום. והוא, שיהא יודע איזה מהן נשחט שחרית, ואיזה מהן נשחט ערבית.

רבי חייא בשם רבי יוחנן: תפלת המנחה ותפלת המוספין – תפלת המנחה קודמת. הוון בעון מימר בשאין ביום כדי להתפלל שניהם. אבל אם יש ביום כדי להתפלל שניהם – תפלת מוסף קודמת.

רבי זעירא בשם רבי יוחנן: אפילו יש ביום כדי להתפלל שניהם – תפלת המנחה קודמת. רבי נתן בר טוביה בשם רבי יוחנן: אפילו יש ביום כדי להתפלל שניהם – תפלת המנחה קודמת.

[דף ל' ע"ב]

וְהִתְנִי: הַקָּדִים תְּפִלַּת הַמִּנְחָה לְתְּפִלַּת הַמוּסָפִים – יֵצֵא. לְשַׁעֲבֵר.
הָא בְּתַחֲלִילָה – לֹא בְּדָא! פִּתְרָה לָהּ: בְּשָׁלֵא הִגִּיעַ זְמַן הַתְּפִילָה.

בְּהִדָּא דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מְפָקֵד לְתַלְמִידָיו: אִין תְּוָה לְכוּן
אַרִיסְטוֹן וּמָטָא יוֹמָא לְשִׁית שְׁעִין עַד דְּלֹא תִסְקוּן לְאַרִיסְטוֹן
תִּיתְוִין מוֹצִלוֹן דְּמִנְחָתָא עַד דְּלֹא תִסְקוּן.

וְכַמָּה הוּא פְּלַג הַמִּנְחָה? אַחַת עֲשָׂרָה שְׁעִין חֹסֵר רְבִיעַ.

תְּפִין תְּנִינֵן: תְּמִיד – נִשְׁחַט בְּשִׁמְנֵה וּמִחֻצָה, וְקָרֵב בְּתִשְׁע וּמִחֻצָה.
עָרֵב פְּסָחִים – נִשְׁחַט בְּשִׁבְעַ וּמִחֻצָה, וְקָרֵב בְּשִׁמְנֵה וּמִחֻצָה. בֵּין
בַּחֹל בֵּין בְּשַׁבָּת.

רַבִּי יְרֵמְיָה בְּעֵי: הֵכָא אֶתְ עֶבֶיד מִנְחָה שְׁתֵּי שְׁעוֹת וּמִחֻצָה, וְהֵכָא
אֶתְ עֶבֶיד מִנְחָה שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת וּמִחֻצָה!

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: לֹא הוֹקְשָׁה תְּפִלַּת הַמִּנְחָה לְתְּמִיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים
אַלָּא לְקַטְרֵת. מַה טַּעַם? תְּבוּן תְּפִלַּתִי קַטְרֵת לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת
כְּפִי מִנְחַת עָרֵב. צֵא שְׁעָה אַחַת לְעִיסוּקוֹ, וְאֶתְ עֶבֶיד מִנְחָה שְׁתֵּי
שְׁעוֹת וּמִחֻצָה.

רבי יוסי בן חנינא היה מתפלל עם המדומי חמה, כדי שיהא עליו מורא שמים כל היום.

אמר רבי יוסי בן חנינא: ויהא חלקי עם המתפללים עם המדומי חמה. מה טעם? (תהילים לב) על זאת תפלל כל חסיד אליך לעת מצא. מהו לעת מצא? לעת מצויין של יום.

אחוי דאימיה דרב אדא, הוה מצייר גולתיה דרב בצומא רבא. אמר ליה: בד תיחמי שמשא בריש דיקלי – תיחב ליה גולתיה דנצלי דמנחתא.

ושמשא בריש דיקלי תמן. איממא הוא הכא. דמר רבי יוחנן: (ישעיה מד) האמר לצולה חרבי – זו בכל שהיא זוטו של עולם.

אמר רבי יוחנן: למה נקרא שמה צולה? ששם צללו מיתי דור המבול. (ירמיה נא) גם בבבל לנפל חללי ישראל, גם בבבל נפלו חללי כל הארץ.

בתיב (בראשית יא): וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם. אמר ריש לקיש: למה נקרא שמה שנער? ששם ננערו מיתי דור

לב _____ שעורים יומיים לימי שבוע פרשת במדבר תשע"ד

המבול. דבר אחר: **שנער** – שהם מתים בתשנוק בלא נר ובלא מרחץ. דבר אחר: **שנער** – שהם מנוערים מן המצות בלא תרומה ובלא מעשר. דבר אחר: **שנער** – ששָׁרְיָה מתים נערים. דבר אחר: **שנער** – שהעמידו שונא וער להקדוש ברוך הוא, ואי זה? זה נבוכדנצר הרשע.

[דף ל"א ע"א]

רב – פּרְבֵי יְהוּדָה. אין תעבדינא פּרְבֵנָן – לית רבי יהודה מודי. אין תעבדינא פּרְבֵי יְהוּדָה – אוף רבנן מודו.

מניין לנעילה? אומר רבי לוי: (ישעיה א) **גם כי תרבו תפלה**. מכאן שכל המרבה בתפלה – נענה.

מחלפא שיטתיה דרבי לוי: תמן אומר רבי אבא בריה דרב פפי, רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי: (משלי יד) **בכל עצב יהיה מותר**

וּדְבַר שְׁפָתַיִם אֶךְ לְמַחְסוֹר. חֲנָה, עַל יְדֵי שְׁרִיבְתָהּ בְּתַפְלָה –
 קֶצֶרָה בְּיָמָיו שֶׁל שְׁמוּאֵל, שְׁאֲמָרָה (שְׁמוּאֵל א, א): וַיֵּשֶׁב שָׁם עַד
 עוֹלָם. וְהֵלֵא אֵינן עוֹלָמוֹ שֶׁל לְוִי אֶלֶּא חֲמֻשִׁים שָׁנָה, דִּכְתִּיב (במדבר
 ח) וּמִבֶּן חֲמֻשִׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצִּבְאָה הָעֵבֶדָה.

וְהוֹוִינן לִיהָ חֲמֻשִׁין וְתַרְתִּין! אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי בּוֹן: שְׁתַּיִם
 שְׁגֻמְלָתוֹ. וְכֹא אָמַר הָכִין! אִי אֲמָרָה בֶּן – לִיחִידָה, הֵן – לְצִיבוּר.

רַבִּי חֵיִיא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֶלְפָתָא בְּשֵׁם רַבִּי
 מֵאִיר: (שְׁמוּאֵל א, א) וְהֵיָה כִּי הִרְבַּתָּהּ לְהַתְפַּלֵּל לְפָנָי ה'. מִבְּאֵן:
 שְׁכַל הַמְרָבָה בְּתַפְלָה – נְעֻנָה.

אִימְתִי הוּא נְעִילָה? רַבָּנָן דְקִיסְרִין אָמְרִין: אִיתְפְּלָגוּן רַב וְרַבִּי
 יוֹחָנָן. רַב אָמַר: בְּנְעִילַת שְׁעָרֵי שְׁמַיִם. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: בְּנְעִילַת
 שְׁעָרֵי הַיְכָל.

אָמַר רַבִּי יוֹדָן אֲנַתוֹרְדָיָא: מִתְנִיתָא מְסִיעַ לְרַבִּי יוֹחָנָן! בְּשִׁלְשָׁה
 בְּרָקִים הִכְתְּנִים נוֹשָׂאִים אֶת כְּפִיָהֶם אַרְבַּעָה פְּעָמִים בְּיוֹם,
 בְּשַׁחֲרִית וּבְמוֹסֵף בְּמִנְחָה וּבְנְעִילַת שְׁעָרִים: בְּתַעֲנִיּוֹת.

וּבְמַעֲמָדוֹת, וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֵיךְ מֵימַר נְעִילַת שְׁעָרֵי שָׁמַיִם בְּיוֹם?

אֲחֹוֵי דְאִימָא דְרַב אָדָא הָוָה צִייר גּוֹלְתִיָּה דְרַב בְּצוּמָא רַבָּא. אָמַר לִיה: כִּד תִּיחַמֵי שְׁמִשָּׂא בְּרִישׁ דִּיקְלֵי תִיחַב לִי גּוֹלְתֵי דְנִצְלֵי נְעִילַת שְׁעָרִים.

מַחְלָפָא שִׁטְתִּיָּה דְרַב! תַּמּוֹן הוּא אָמַר: בְּנְעִילַת שְׁעָרֵי שָׁמַיִם! וְכָא אָמַר: בְּנְעִילַת שְׁעָרֵי הַיְכָל! אָמַר רַב מִתְנָה: עַל יְדֵי דְרַב מֵאָרִיף בְּצוּלָתָא סְגִין – הָוָה מְגִיעַ לְנְעִילַת שְׁעָרֵי שָׁמַיִם.

נְעִילָה – מַהוּ שְׁתַּפְטֹר אֶת שְׁל עֶרְב? רַבִּי אָבָא וְרַב הוֹנָא בְּשֵׁם רַב: נְעִילָה – פּוֹטְרַת אֶת שְׁל עֶרְב!

אָמַר לִיה רַבִּי אָבָא לְרַב הוֹנָא: הֵיאָךְ הוּא מְזַכֵּיר שְׁל הַכְּדָלָה?

אָמַר רַבִּי יוֹנָה לְרַבִּי אָבָא: הֵיאָךְ יְהֵא שְׁבַע פּוֹטְרַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה?

אָמַר לִיה: וְלֹא כִּבְר אֵיתַתְבַּת? אָמַר לִיה: כְּגִין דְאֵיתַתְבַּת, תִּיבְטִיל?

[דף ל"א ע"ב]

אמר רבי יוסי: מה דאקשי רבי אבא – קשי יאות. מה דאקשי רבי יונה – לא קשי יאות. קל הקילו עליו משום תעניתו שיהו שבע פוטרות שמונה עשרה.

רבי אבא בר מכול אמר לחברי: מרי! מן כולכון שמעית שאין נעילה פוטרת של ערב. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: אין נעילה פוטרת של ערב.

אמר רבי יוסי ברבי בון: ותני רבי תיבא: בכל יום אדם מתפלל שמונה עשרה. במוצאי שבת, ובמוצאי יום הכיפורים, ובמוצאי תענית ציבור.

רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי: יום הכיפורים שקל להיות בשבת, אף על פי שאין נעילה בשבת – מזכיר של שבת בנעילה.

אוספין עליה ראש חודש שקל להיות בתענית ציבור, אף על פי שאין נעילה בראש חודש – מזכיר הוא של ראש חודש בנעילה.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: שבת שחל להיות בהנוכה, אף על פי שאין מוסף בהנוכה – מזכיר של הנוכה במוסף.

אוספין עליה ראש חודש שחל להיות בתוכה, אף על פי שאין מוסף בהנוכה – מזכיר הוא של הנוכה במוסף.

ראש חודש שחל להיות בתענית, היך מזכיר הוא של ראש חודש? רבי זעירא אומר: בהודייה. רבי אבא בר ממל אומר: בעבודה.

רבי אבינא אומר: אומרה ברכה רביעית. אומר רבי אבא: מה מצינו בכל מקום אומרה ברכה רביעית – אף כאן אומרה ברכה רביעית. וכן נפק עובדא בהדא דרבי אבא.

במה קורין? רבי יוסי אומר: קורין ברכות וקללות. אומר ליה רבי מנא: בגין מודעתין כי תענית? רביעין על מעיהו, ולא ידעין דהוא תעניתא!?

